

“Qarabağ – mədəniyyətimizin beşiyi”

Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində işğal edilmiş ərazilərdə dağıdılan, talan edilən mədəniyyət ocaqları, abidələr, tarixi-memarlıq nümunəsi olan tikililər, Azərbaycan xalqının Qarabağda saxtalaşdırmaya və mənimsənilməyə məruz qalan zəngin mədəni irsi ilə bağlı həqiqətlərin beynəlxalq səviyyədə ictimailəşdirilməsi məqsədilə Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən “Qarabağ – mədəniyyətimizin beşiği” adlı layihə həyata keçirilir. Bu layihələrdən bir necəsini təqdim edirik.

Xudafərin körpüləri

Cəbrayıl rayonun ərazisində Araz çayının şimal və cənub sahillərini birləşdirən iki tarixi körpü var. Tarixi İpək yolunun üzərində yerləşən 11 tağlı Xudaferin körpüsü XI-XII əsrlərdə, 15 tağlı körpü isə XIII əsrdə inşa olunmuşdur.

1993-cü ildə Cəbrayıl rayonu Ermənistan tərəfindən işğal edildikdən sonra Xudafərin körpüləri dağıntılara məruz qalmışdır.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Xudafərin körpüsünün yerləşdiyi Cəbrayıl şəhəri və rayonun bir neçə kəndini 4 oktyabr 2020-ci ildə erməni işğalından azad edib. Eyni zamanda, Xudafərin körpüləri də düşməndən azad edilmişdir.

Qarğabazar karvansarası

1681-ci ildə Füzuli rayonundakı Qarğabazar kəndinin mərkəzindəki karvansara tikildiyi kəndin adına uyğun olaraq adlandırılsa da, bu tarixi abidəyə bəzən Şah Abbas karvansarası da deyirlər.

XVII əsrin yadigarı olan karvansara ipək ticarəti üçün çox əhəmiyyətli olan qədim karvan yolu üzərində yerləşirdi.

Karvansara Azərbaycan Respublikasının
daxildir. Tarixi abidələrindən hesab edilir.

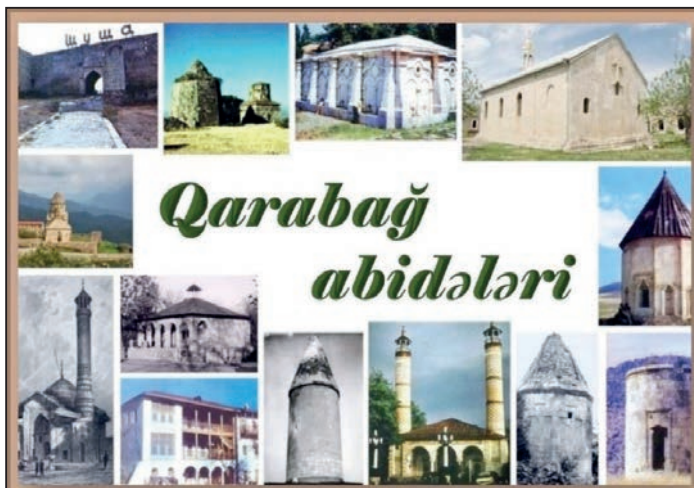
Qarğabazar kəndi Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edildikdən sonra ermənilər bu tarixi-memarlıq abidəsini mal tövləsinə çevirmişlər.

Qeyd edək ki, layihə çərçivəsində mədəni irsimizə qarşı vandalizm aktları, əzəli yurd yerlərimizdəki abidələr, tarixi həqiqətlərin yerli və dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması üçün hazırlanan məlumatlar müxtəlif dillərdə global internet məkanında, o cümlədən sosial şəbəkələrdə yayımlanır.

Xurşudbanu Natəvanın evi (Şuşa)

Azərbaycanın görkəmli şairi, el arasında "Xan qızı" adı ilə tanınan Xurşudbanu Natəvana məxsus ikimərtəbəli ev Şuşa şəhərində yerləşən XVIII əsrə aid tarix-memarlıq abidəsidir.

1930-cu illərin əvvəllərində Azərbaycan vokal sənətinin banisi Bülbülün təşəbbüsü ilə Azərbaycanda yaradılan ilk uşaq musiqi

məktəbi olan Şuşa Musiqi məktəbi bu binada fəaliyyətə başlamışdı. 1984-cü ildən məktəb Şuşa şəhər Niyazi adına Uşaq incəsənət məktəbi adlandırılıb.

1987-ci ildə binada əsaslı təmir və bərpa işləri aparıldıqdan sonra Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin Xurşudbanu Natəvan adına Qarabağ filialı burada fəaliyyətə başlayıb.

1992-ci il mayın 8-də Şuşa şəhəri
Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri
tərəfindən işğal edildikdən sonra muzeydə
toplanmış yüzrlərlə nadir sənət incisi--rəsm
əsərləri, xalçalar, miniatürlər, xatirə əşyaları,
arxeologiya nümunələri işğalçılar tərəfindən
arxe edilib.

Molla Pənah Vəqifin muzey-məqbərə kompleksi

1982-ci ilin yanvar ayında məşhur Azərbaycan şairi və ictimai-siyasi xadimi Molla Pənah Vəqifin Şuşada yerləşən muzey-məqbərə kompleksinin açılışı olmuşdur.

Kompleks Şuşa şəhərinin ən səfəli yeri olan Cıdır düzünə yaxın bir ərazidə–dahi şairin məzarı üzərində inşa edilmişdir. Burada M.P.Vaqifin Şuşa həyatını əks etdirən dövlərə aid 80-ə yaxın eksponat da nümayiş etdirilirdi.

1992-ci ilin may ayında Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Şuşa şəhərinin işğal edilməsi nəticəsində kompleksin binası və burada sərgilənən onlarla eksponat məhv edilmiş, dağınması mümkün olan eksponatlar isə Ermənistan aparılmışdır.